

YARGI ETİĞİ DANIŞMA KURULU KARARLARI SEMPOZYUMU

11 EKİM, 2019 –BÜYÜK ANKARA OTELİ

Saygıdeğer katılımcılar,

Değerli misafirler,

Sevgili Basın Mensupları,

“Yargı Etiği Danışma Kurulu Kararları Sempozyumu” dolayısıyla sizlerle bir arada olmaktan onur ve memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum. Değerli konuklarımıza, saygıdeğer katılımcılara, Yargıtay ailesinin çok kıymetli üyelerine ve akademisyenlerimize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Yargı reformu stratejisinde belirlenen bazı sorunların çözümü İstanbul Bildirgesinde yer alıyor.

Yüksek mahkemeler, sadece dava dosyalarının okunduğu yerler değildir. Bunun ötesinde adalet politikalarına aktif katkı sağlayan ve çözüm üretmek için çaba göstermesi gereken kurumlardır. Yargıtay son yıllarda etik, şeffaflık ve adalet yönetimi konularında önemli reformlar yapmış, yurt içinde ve yurt dışında bunun olumlu yansımaları olmuştur. Yargıtay’ın öncülüğünde, beş kıtadan ve 37 ülkeden yüksek mahkeme başkanlarının katılımı ile geliştirilen “Yargıda Şeffaflığa İlişkin İstanbul Bildirgesi”nin 23 Temmuz 2019 tarihinde BM Ekonomik Sosyal Konsey’de kabul edilmesi, gerçekleştirilen reformların eşsiz başarılarından sadece biridir.150 yıllık köklü bir kurum olan Yargıtay’ın uluslararası alanda gösterdiği bu müstesna başarı, dünyada Türk Yargıtay’ına duyulan güvenin de bir göstergesidir. Hükümetler arası toplantılarda ele alınmadan, tamamen yüksek hâkimler tarafından geliştirilen bir insan hakları metni ilk kez Birleşmiş Milletlere üye tüm devletler tarafından kabul edilmiştir. Ayrıca, İstanbul Bildirgesi’nin Birleşmiş Milletlerde kabul edilmesinin Yargıtay’ın insan haklarının gelişmesine evrensel düzeyde sağladığı çok önemli ve somut bir katkı olduğunu da belirtmek istiyorum. Yargı paketleri hazırlanırken, İstanbul Bildirgesindeki ilkeler de mutlaka dikkate alınmalıdır. Yargı etiği, yargıda şeffaflık, adalete erişim, hâkimlerin liyakate dayalı işe alım süreci ve terfilerine ilişkin konular hakkında İstanbul Bildirgesinde basit bir dille ifade edilen köklü çözümler bulunmaktadır. İnsanlığın uzun yıllara dayanan bilgi birikiminin ürünü olan bu formüllerden daha çok yararlanmalıyız.

“Yargıtay Yargı Etiği Sistemi”, dünyada en yüksek standartları temsil ediyor.

2017’de “Yargıtay Etik, Şeffaflık ve Güven Projesi”kapsamında, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi ölçütlerine göre,Yargıtay’da dünyanın en yüksek standartlarına sahip bir yargı etiği sistemi kurulmuştur. “Yargıtay Etik İlkeleri”,

Bangalor Yargı Etiği İlkelerine dayanan ve Birleşmiş Milletler ile Avrupa Konseyi standartlarına göre geliştirilen oldukça başarılı bir tasarımdır. Daha açık bir anlatımla, Yargıtay sadece “etik ilkeleri” değil, “bir sistemi” kabul etmiştir. Bu sistem, Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri’nin “Başlangıç” kısmında açıkça belirtildiği üzere, İnsan Hakları Evrensel Beyanname, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Yargıda Şeffaflığa İlişkin İstanbul Bildirgesi ile Bangalor Yargı Etiği İlkeleri’ne dayalıdır. Dolayısıyla etik ilkelerimizin uygulanması da hiç şüphe yok ki kabul edilen bu sisteme göre olacaktır. Nasıl ki Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ni yorumlarken, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi başta olmak üzere, Strasburg organlarının yorum ve uygulamalarını dikkate alıyorsak, Bangalor Yargı Etiği İlkeleri’ni de aynı şekilde değerlendirmek zorundayız. Etik Kurulumuzun kararlarında sıklıkla Bangalor Yargı Etiği İlkelerine, bu ilkelerin Yorum Kitabına, Birleşmiş Milletlerin ilgili kurumlarının yayımladıkları rehber ilkeler ile yayınlara, ayrıca karşılaştırmalı yargı sistemlerindeki uygulamalara atıflar yapılması, bu yorum ve anlaşılış şeklinin bir gereğidir. Yargı etiğinin evrensel düzeyde kabul gören yüksek standartlarına uymayarak, kendimize göre bir yargı etiği anlayışı geliştirmek gibi lüksümüz bulunmamaktadır. Böyle bir lüksün bedeli; niteliksiz yargı hizmeti, halkın yargıya duyduğu güvenin azalması ve nihayetinde yargı bağımsızlığının ciddi şekilde zayıflaması olur.

Yargıtay’ın girişimiyle yargı etiği dersleri hukuk fakültelerinde ders olarak okutulmaya başlanmış ve Yargıtay Etik İlkeleri hukuk fakültelerinin yargı etiği dersi müfredatına girmiştir. Hukuk Klinikleri yoluyla, 1000’den fazla hukuk fakültesi öğrencisine etik eğitimi verilmiştir. Yargıtay, üniversiteler ile işbirliği içinde müstakbel hukukçuların yargı etiği bilinciyle yetişmeleri için yoğun bir çaba göstererek, adalet sistemimizin geleceğini teminat altına almaya çalışmaktadır. Bu uğurda büyük bir özveri ile çalışan, hafta sonları yapılan eğitimlere gönüllülük esasına göre destek olan Yargıtay daire başkan ve üyelerine, tetkik hâkimlerimize, Cumhuriyet savcılarımıza ve personelimize çok teşekkür ediyorum.

Hâkimlerin etik dışı davranışlarından şikayet edip, bu konuda hiçbir şey yapmayanlar tutarlı sayılamaz.

Yargıtay’ın gösterdiği bu olağanüstü çabanın amacına ulaşması için hukuk ve adalet bilinci yüksek kurumlara, akademisyenlere, avukatlara ve hukuk öğrencilerine ihtiyacımız var. Bu nedenle, Yargıtay Etik İlkeleri’nin hukuk fakültelerinde temel bir kaynak olarak okutulması ve yargı etiği derslerinin verilmeye başlanması, etik ilkelerin yaygınlaşması ve kökleşmesi bakımından bir dönüm noktasıdır. “Uygulamacı Yargı Etikçileri”nin yetişmesi için kapılarını bizlere açan hukuk fakültelerinin çok değerli dekanlarına şükranlarımı sunuyorum. Ayrıca, geleceğin hukukçularını etik bilinci ile donatacak değerli akademisyenlerimize de yargı etiği konusunda gösterdikleri yüksek duyarlılık için teşekkür ederim.

Yargı etiğinin yaygınlaştırılması için Türkiye Barolar Birliği başta olmak üzere, tüm barolarımıza ve avukatlara da önemli görevler düşmektedir. Hâkimlerin etik dışı

davranışlarından yakınırken, yargı etiğinin gelişmesi için çaba göstermemek tutarlı sayılamaz. Bu nedenle, tüm barolarda yargı etiği komisyonları oluşturulmalıdır. Hiç şüphe yok ki yargı etiğinin yaygınlaşması adaletin tüm sorunlarını çözmeye tek başına yeterli olmayabilir. Ancak şunu unutmamak gerekir ki yargı etiğini, hukuk kültürümüzün temeli yapmadığımız sürece, adalet hizmetlerinde arzulanan standartlara ulaşmamız da mümkün değildir. Adalet sisteminde yer alan tüm aktörlerinin, en az Yargıtay kadar bu bilince sahip olması ve Yargıtay kadar çaba göstermesi gerekir.

Bağımsız “Yargı Etiği Danışma Kurulu”, etik ilkelerimizin değişen şartlara uyum sağlama gücünün en önemli teminatıdır.

Yargı etiği sistemimizin gerektiği şekilde işleyebilmesi için etik ilkelerin yanında birçok mekanizma da oluşturulmuştur. Bunlardan en önemlisi “Yargı Etiği Danışma Kurulu”dur. Şeffaf ve demokratik şekilde oluşturulan Kurulumuz, yönetim ve disiplin organlarından bağımsız olup, etik ilkelerimizin değişen şartlara uyum sağlama gücünün en önemli teminatıdır. Aynı zamanda kuruluş, işleyiş ve bağımsızlık yönüyle de şu an dünyadaki en ileri standartları temsil etmektedir. Bugüne kadar kamuoyunun yakın ilgi gösterdiği kararları ve geliştirilen mevzuat alt yapısı ile Etik Kurulumuz, etik ilkelerimizin yaşayan metinler olarak uzun yıllar adalete hizmet edeceğini şimdiden bize göstermektedir.

Sonuç ve teşekkür

Yurt içinde ve yurt dışında yargı etiğinin gelişmesine ışık tutacak nitelikteki bu kararlarda ve Kurula ilişkin mevzuatının hazırlanmasında emeği geçen Kurul Başkanı ve 4.Hukuk Dairesi Başkanı Sayın Sadık Demircioğlu’nu, Kurul Üyelerimizi ve Kurul Sekreteryasını kutluyor, başarılı çalışmalarından dolayı kendilerine teşekkür ediyorum.

“Yargı Etiği Danışma Kurulu Kararları Sempozyumu” Türk hukuk tarihinde bir ilk olmanın yanı sıra aynı zamanda bir dönüm noktasıdır. Bugün yapacağımız bilimsel toplantı, yargı etiğinin kökleşmesine ve etik ilkelerin daha çok yaygınlaşmasına önemli katkılar sağlayacaktır. Nihai hedefimiz, yargı etiğini hukuk kültürümüzün temeli haline getirmektir. Değerli zamanlarını ayırarak bizlerle engin bilgi ve deneyimlerini paylaşacak olan konuklarımıza ve katılımcılarımıza teşekkür eder, sevgi ve saygılarımı sunarım.